

ZDRAVJE V OBČINI REČICA OB SAVINJI

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) vsako leto pripravi statistične podatke o zdravju v 212 slovenskih občinah. Na ta način lahko vsaka občina prepozna izzive in svojo vlogo tudi na področju varovanja, ohranjanja in krepitev zdravja. Podatki niso namenjeni primerjavam z drugimi občinami, saj na njihovo vrednost med drugim vpliva število prebivalcev in velikost preučevanega problema v posameznih občinah. Sestavni del projekta Zdravje v občini je spletna aplikacija, ki omogoča takojšen in interaktiven vpogled v zgoraj opisane podatke. Aplikacija je na voljo na spletnem naslovu <http://obcine.nijz.si>.

Zadnja publikacija je bila izdana leta 2020 in vključuje podatke preteklih let. Občina Rečica ob Savinji je po zadnjih podatkih NIJZ za leto 2018 povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 0,97, kar jo znotraj Savinjske regije uvršča na šestindvajseto mesto med 31 občinami. Občina odstopa od slovenskega povprečja z višjim prirastom prebivalstva (2018: Rečica ob Savinji 21,1 ‰, Slovenija 6,8 ‰) in višjo stopnjo delovne aktivnosti (2018, stari 15-64 let: Rečica ob Savinji 67,8 %, Slovenija 64,4 %).

V 9 od 35 spremljanih kazalnikov, s katerimi so ocenjevali zdravje prebivalcev slovenskih občin, se občina Rečica ob Savinji statistično značilno razlikuje (boljše, slabše, neopredeljeno) od povprečja preostale Slovenije.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina še v dveh kazalnikih. Zaznan je višji delež presejanih žensk, starih 20-64 let, v Programu Zora (povprečje 1.7.2015-30.6.2018: Rečica ob Savinji 76,9 %, Slovenija 71,7 %) in nižja stopnja bolnišničnih obravnav zaradi bolezni, neposredno pripisljivih alkoholu med 15-letniki in starejšimi (povprečje 2014-2018: Rečica ob Savinji 0,6/1000 prebivalcev, Slovenija 1,9/1000 prebivalcev).

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije pa je zaznati v višjem deležu prometnih nezgod, ki so jih povzročili alkoholizirani povzročitelji (povprečje 2014-2018: Rečica ob Savinji 29,3 %, Slovenija 9,1 %), višji stopnji klopnega meningoencefalitisa (povprečje 2009-2018: Rečica ob Savinji 40,2/100.000 prebivalcev, Slovenija 9,2/100.000 prebivalcev) in v višji povprečni bolniški odsotnosti, ki je v občini v letu 2018 znašala 19,9 koledarskih dni nezmožnosti za delo na delovno aktivnega prebivalca, medtem ko znaša slovensko povprečje 16,4 dni.

Zaznati je tudi nižjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi pri starih 35-74 let (povprečje 2014-2018: Rečica ob Savinji 0,6/1000 prebivalcev, Slovenija 2,1/1000 prebivalcev) in višjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi možganske kapi pri starih 35-84 let (povprečje 2014-2018: Rečica ob Savinji 4,5/1000 prebivalcev, Slovenija 2,6/1000 prebivalcev). Vrednotenje zadnjih dveh kazalnikov ni enoznačno. Podatki lahko odsevajo dejanski porast/upad navedenih bolezni (ter varovalnih dejavnikov in dejavnikov tveganj za njih), kot tudi zmožnost zgodnjega/poznega prepoznavanja teh bolezni med laiki ter odseva učinkovitost in organiziranosti zdravstvene oskrbe na vseh ravneh

V primerjavi s preteklimi obdobji v občini Rečica ob Savinji zaznavajo upadanje umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let), porast presejanih v Programu Zora in upadanje bolezni, neposredno

pripisljivih alkoholu. Poleg tega je zaznati porast splošne umrljivosti, umrljivosti zaradi vseh vrst raka (0-74 let), poškodovanih v transportnih nezgodah, prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji, bolniške odsotnosti in bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka pri starejših prebivalcih, starejših od 65 let. Število bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi (35-74 let) upada, stopnja novih primerov raka (novo odkriti raki razen nemelanomskega) pa narašča. Vrednotenje zadnjih dveh kazalnikov ni enoznačno. Podatki lahko odsevajo dejanski porast/upad navedenih bolezni (ter varovalnih dejavnikov in dejavnikov tveganj za njih), kot tudi zmožnost zgodnjega/poznega prepoznavanja teh bolezni med laiki ter odseva učinkovitost in organiziranosti zdravstvene oskrbe na vseh ravneh.

Vrednosti kazalnikov so informativne narave in lahko služijo občini ter drugim deležnikom pri spremljanju stanja zdravja v občini skozi leta in iskanju razlogov zanj ter odločanju o ukrepih za krepitev in ohranjanje zdravja. V vseh dosedanjih prikazanih publikacijah Zdravje v občini (2016, 2017, 2018, 2019 in 2020) občina Rečica ob Savinji statistično značilno odstopa od slovenskega povprečja z **višjo stopnjo delovne aktivnosti**. Gre za kazalnik, na katerega je mogoče vplivati s skupnim delovanjem deležnikov lokalnega okolja.

Nacionalni inštitut za javno zdravje

Območna enota Celje

Skupina za nenalezljive bolezni

Kontakt: Lucija Beškovnik, lucija.beskovnik@nijz.si, 03 4251 194